

POSTANOWIENIE

Dnia 20 kwietnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z wniosku H. B.
przy uczestnictwie B. Ś., R. M., M. M., H. Ś., A. R., T. A. i W. G.
o dział spadku i zniesienie współwłasności,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 20 kwietnia 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczyni
od postanowienia Sądu Okręgowego w L.
z dnia 5 listopada 2015 r., sygn. akt II Ca (...),

- 1) odrzuca skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w L. dotyczącego odrzucenia apelacji w przedmiocie rozliczenia nakładów wnioskodawczyni na majątek spadkowy (pkt I);**
- 2) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w pozostałej części.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w L. odrzucił apelację wnioskodawczyni w przedmiocie rozliczenia nakładów poczynionych przez nią na majątek spadkowy, oddalił jej apelację od postanowienia Sądu Rejonowego w L. z dnia 16 lutego 2015 r., którym dokonano działu spadku po J. Ś., S. Ś. i J. Z. oraz zniesienia współwłasności, przyznano wnioskodawczyni opisaną nieruchomość, a także zasądzono od niej na rzecz uczestników: W. G. kwoty 32 092 zł, B. Ś. 68 059 zł i H. M. Ś. 67 375 zł tytułem spłaty.

Wnioskodawczyni w skardze kasacyjnej powołała podstawę przewidzianą w art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c., a we wniosku o przyjęcie tej skargi do rozpoznania wskazała przyczyny objęte art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Występowanie istotnego zagadnienia prawnego połączyła z koniecznością wyjaśnienia zasad dopuszczania po raz kolejny dowodu z opinii biegłego na wniosek uczestnika będący wyrazem realizacji uprawnienia przewidzianego w art. 217 § 1 k.p.c., kwestii rozstrzygnięcia przez sąd o zgłaszanych nakładach na majątek spadkowy oraz orzekania o tych żądaniach. Na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, w ocenie skarżącej, wskazuje oczywiste naruszenie przepisów prawa art. 217 § 1 i art. 177 § 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398¹ § 1 i art. 519¹ § 1 k.p.c. skarga kasacyjna w postępowaniu procesowym przysługuje od wydanego przez sąd drugiej instancji prawomocnego wyroku lub postanowienia w przedmiocie odrzucenia pozwu albo umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie. Z kolei w postępowaniu nieprocesowym - w sprawach z zakresu prawa spadkowego - uczestnik może wnieść skargę kasacyjną, stosownie do art. 519¹ § 1 k.p.c., od wydanego przez sąd drugiej instancji postanowienia co do istoty sprawy oraz od postanowienia w przedmiocie odrzucenia wniosku i umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie. Do żadnej z tych kategorii orzeczeń nie należy postanowienie o odrzuceniu apelacji. W tej sytuacji skarga kasacyjna wnioskodawczyni skierowana do postanowienia o odrzuceniu apelacji w przedmiocie rozliczenia jej nakładów na majątek spadkowy podlegała odrzuceniu jako niedopuszczalna na podstawie art. 398⁶ § 3 w związku z § 2 k.p.c.

Rozpoznanie skargi kasacyjnej będącej kwalifikowanym, nadzwyczajnym środkiem odwoławczym musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, związanymi z ochroną interesu powszechnego. Indywidualny interes skarżącego podlega uwzględnieniu, o ile jest zgodny z interesem powszechnym. Skarga nie stanowi środka zmierzającego do kwestionowania niesatysfakcjonującego skarżącego orzeczenia sądu drugiej instancji.

Stwierdzenie czy zachodzą szczególne względy, przemawiające za rozpoznaniem skargi kasacyjnej w konkretnej sprawie, dokonywane jest przez

badanie, czy skarżący we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał na istnienie chociaż jednej z przyczyn wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Ugruntowane zostało w orzecznictwie zapatrywanie, że skarżący powinien wskazać przepisy prawne, na tle stosowania których wyłoniło się zagadnienie, sformułować je, podać argumenty prowadzące do rozbieżnych ocen, a nadto motywację, że rozwiązanie go jest istotne nie tylko w rozpoznawanej sprawie, ale także dla praktyki sądowej (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11; z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, niepubl.; z dnia 14 grudnia 2004 r., III CK 585/04, niepubl.; z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OSNP 2006, nr 15-16, poz. 243; niepubl.; z dnia 4 sierpnia 2006 r., III CZ 47/06, niepubl.; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, niepubl.; z dnia 26 czerwca 2008 r. I CSK 108/08, niepubl., z dnia 19 stycznia 2012 r., I UK 325/11, niepubl.). Przedstawione przez skarżącą zagadnienie nie odpowiada wskazanym wymaganiom. Podniesione przez nią problemy były przedmiotem licznych wypowiedzi Sądu Najwyższego, które doprowadziły do wyjaśnienia poruszonych wątpliwości. Wniosek i jego uzasadnienie nie odnosi się do orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego realizowania przez uczestników inicjatywy dowodowej, dopuszczania dowodu z opinii biegłego oraz dalszych opinii, nie podaje argumentów przemawiających za potrzebą zmiany dotychczasowego stanowiska lub wyrażenia kolejnego zapatrywania. Poruszona problematyka osadzona jest w okolicznościach niniejszej sprawy i związana z procesem stosowania prawa, a nie jego wykładnią, zaś zastrzeżenie o jej znaczeniu dla rozwoju prawa nie zostało nawet uprawdopodobnione. Nie ma znaczenia w tej sprawie, a tym bardziej nie wypełnia przesłanek istotnego i nowego zagadnienia prawnego, kwestia wniosku o rozliczenie nakładów poczynionych na majątek spadkowy, skoro niedopuszczalna jest skarga kasacyjna od postanowienia o odrzuceniu apelacji.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. łączy się z obowiązkiem wykazania, że w sprawie doszło do kwalifikowanego,

czyli oczywistego naruszenia prawa, widocznego od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy, a jego skutkiem było wydanie przez Sąd drugiej instancji orzeczenia oczywiście wadliwego (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, niepubl.; z dnia 23 listopada 2010 r., III UK 10/11, niepubl.). Nie chodzi zatem o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi w rozumieniu art. 398⁴ k.p.c. Analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala na stwierdzenie, że skarga jest oczywiście uzasadniona. Brak w nim przekonującego wyводу prawnego o zaistnieniu takiego stanu rzeczy w stosunku do zaskarżonego orzeczenia. Nie zostały przedstawione argumenty dla poparcia tezy o tak rozumianej oczywistej zasadności skargi, a skarżąca skupiła się na przedstawieniu własnego przekonania o popełnieniu niedopuszczalnych nieprawidłowości.

W postępowaniu przed Sądem drugiej instancji nie doszło do nieważności postępowania, której podstawy Sąd Najwyższy bierze pod rozagę z urzędu w granicach zaskarżenia, stosownie do art. 398¹³ § 1 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w odniesieniu do orzeczenia objętego punktem II zaskarżonego postanowienia.

W odniesieniu do orzeczenia objętego punktem I zaskarżonego postanowienia skarga kasacyjna jako niedopuszczalna podlegała odrzuceniu, ponieważ na postanowienie w przedmiocie odrzucenia apelacji skarga nie przysługuje (art. 519¹ § 1 i 4 pkt 4 k.p.c.). W tym zakresie należało orzec na podstawie art. 398⁶ § 2 i 3 k.p.c. jak w sentencji.